

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198862

UNIVERSAL
LIBRARY

ಯಾರೋ ಅಂದರು

(೫ ದೃಶ್ಯಗಳ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಗೀತಾ ನಾಟಕ)

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ

ಪುತ್ತೂರು ದಸರಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ

1938

ಜಿಲ್ಲೆ: ೦-೨-೦

ಯಾರೋ ಅಂದರು

(ಔ ದೃಶ್ಯಗಳ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಗೀತಾ ನಾಟಕ)

ಶಿವರಾಮ ಕಾರ್ಗಡೆ

ಪುತ್ತೂರು ದಸರಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ

1938

ಜಿಲ್ಲೆ: ೦-೨-೦

ಮುನ್ನುಡಿ

ಇದು 'ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ'ದಂತೆ ರಚನೆಗೊಂಡ ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿ. ಅದು ದುಃಖಪರ್ಯವಸಾಯಿ ಪ್ರಸಂಗ; ಇದು ಬರಿಯ ಪ್ರಹಸನ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಸ್ಯಕಾರರು. ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವವನು ಎಂಥವನೆಂದು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇ ಊಹಿಸಬೇಕು.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಳ ರೀತಿಯಿಂದ ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಬಾರಿಯ ದಸರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತರುವ ಆಸೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ದಸರಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಅದನ್ನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರಲು ಅದರ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ತನ್ನ ನಟವರ್ಗದ ಮಿತ್ರರೂ, ಸಮಿತಿಯವರೂ ಕಾರಣರೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿದೆಯೇ?

28-9-'38, }
ಫತ್ತೂರು. }

ಇತಿ,
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ.

ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯ

ಸೂರು, ಬಿಕ್ಕ—ಊರಿನ ಸುದ್ದಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ದಂಪತಿಗಳು.

ಚೋನು, ದೂನು, ಪಾಪ, ಪರಮ, } ಇವರೆಲ್ಲ ಊರವರು. ಸೂರು
ಅಚ್ಚ, ಲಚ್ಚ, ಸಾಂಬ, ಈಸೂರ, } ಬಿಕ್ಕರ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಕುಕ್ಕಪ್ಪ— } ಸುದ್ದಿಗಾರರು.

ಸುಬ್ರಾಯ, ಸೇಸಣ್ಣ—ಸುದ್ದಿಗೆ ಆಗಂತುಕರಾಗಿ ಸೇರುವವರು.

ಯಾರೋ ಅಂದರು

೧

(ತೆರೆಯ ಹೊರಗೆ ಜನರ ಪಿಸು ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಸುವುವು.)

ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ?

ಯಾರೋ ಅಂದರು; ಯಾರೋ ಅಂದರು!!

ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ?

ಯಾರೋ ಅಂದರು; ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು!!

ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ?

(ಚೋಮಣ್ಣ, ದೂಮಣ್ಣ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.)

ಚೋಮ — ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ದೂಮ — ಏನಂತೆ?

ಚೋಮ — ನೀರಿಗೆ ಹೋಪಾಗ ಸೂರಕ್ಕ ಮೊನ್ನೆ

ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ! ನೀರಿಗೆ!

ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ.

ದೂಮ — ಆ . . . ಹಾಂ

ಚೋ. — ನೀರಿಗೆ! ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ.

ನೀರೇನು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ

ನೀರಿಲ್ಲ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿ ಕೆಸರಂತೆ

ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳಂತೆ

ಬಿಕ್ಕಣ್ಣ ಓಡ್ವಂದು ಕೈಕೊಟ್ಟನಂತೆ

ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕಾಂಬಾಗ ಬರಿ ಹೆಣವಂತೆ.

ದೂ. — 'ಬರಿ ಹೆಣವಂತೆ'!

ಚೋ — ಸತ್ತ್ವಣವಂತೆ!

ದೂ. — ಹಿಂಗೇನು? ಹೀಂಗೇನೂ?

ಯಾಕೆ ಸೂರಕ್ಕ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಳೊ?

ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತೇ, ಎಣ್ಣೆ ಬತ್ತಿತ್ತೇ?

ಚೋ. — ಸಂಗಿ ಹೇಳ್ತೀನೆ, ಕತೆಯೆ ಬ್ಯಾರುಂಟು.

ಗಂಡ ಹೆಂಡ್ರೊಳಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ ಅಷ್ಟಂತೆ!

ದೂ. — 'ಅಷ್ಟಕ್ ಅಷ್ಟಕಂತೆ!' ಅಂದ್ರೆ ಯಾಕಂತೆ?

ಬಿರ್ಮ ಸೂರನಿಗೆ ಕಚ್ಚು ಯಾಕಂತೆ?

ಚೋ. — ಅದ್ಲೆ ಹೇಳ್ತೀನೆ: ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ;

ಅದ್ರೆ ಮಾತ್ಕಾತ್ರ ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ನಾನೇ ಕಾಣ್ತಿದ್ರು ಕಂಡವ್ರು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಕಂಡದ್ ಕಂಡಾಂಗಿ ಹೇಳಿದ್ ಕೇಳಿದ್ದು.

ಎದ್ರಿಗ್ ಅನ್‌ದಿದ್ರೂ ಹಿಂದಕ್ ಅಂತಾರೆ

'ಬಿರ್ಮ ಎಂಬವ -- ಯಾಕು ಮುಡಿದವ'.

ದೂ. — ಬಿರ್ಮನ ಮಾತ್ಪಿಡು ಗಂಡ್ಸರ ಜಾತೀಲಿ

ತೆಗೆದು ಸುಳ್ಳಾಂಗಿ; ಹಾದೀಲಿ ಬಿದ್ದವ.

ನಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡದ ಲಕ್ಷಣ

ಬಿದ್ದು ಹುಟ್ಟಿದ 'ಹಾಗ್ಲಿ' ಗುಂಟೇನ?

ಚೋ. — ಅದೇ ಅಂತೇನೆ,

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ,

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ

ಅವನಪ್ಪನ ಬೇರೆಲ್ಲ ನಂಗೇ ಗೊತ್ತು.

ದೂ. — ಅವನಮ್ಮನ ಮನೆಯವರು ಎಲ್ರಿಗು ಹೊರ್ತು

ಚೋ. — ಅವನ ಕುಲಕೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಬೆವ್ರೆಂಬುದು ಸುರ್ಸಿ.

ದೂ. — ಹಿಡಿದ್ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಬೇಕು ಮಾರ್ಯಮ್ಮಂಗಿ ಸಿಸಿ,

ಚೋ. — ಹಾಂಗಿರ್ತ ಇವನೊಬ್ಬ ದುಡಿವಂತ ಮಗನೆ?

ದೂ. — ಅಂಗೈಯಾಗಿನ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾಕೆ? ಎನ?

ಚೋ. — ಅದೇ ಅಂತೇನೆ.

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ.

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ

ಕಡಿಯಕ್ಕೆ ಕೆಲ್ಲನ ಮಾಡುವನೆ ಅಲ್ಲ.

ದೂ. — ಹಾಂಗಿದ್ದು ದಿನಮಾತ್ರ ಹೋಗ್ತದೆಯಲ್ಲ!

ಚೋ. — ಅದ್ರ ಗುಟ್ಟು ಬ್ಯಾರುಂಟು, ಬಾಯ್ಬಿಡೋದು ಸಲ್ಲ.

ದೂ. — ಒಳಗಿನ ಗುಟ್ಟು ತಿವನಿಗೇ ಗೊತ್ತು ಎಂಬರಲ್ಲ!

ಚೋ. — ಸಂಜೆ ತನಕ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಮಗನಿವನಲ್ಲ.

ದೂ. — ಗುಡ್ಡಮ್ಮ ಗೂಡ್ಬಿಟ್ಟು ತಿರ್ಗೋಕೆ ಮೂರ್?

ಚೋ. — ಗುಮ್ಮಕ್ಕೆ ಇವನೂ; ಹೊತ್‌ಕಂತಲ್ಲೆ ಎದ್ದ.

ದೂ. — ಮೋಳ ಬೆಕ್ಕಿನ ಯಾಪಾರ ಕತ್ಲೊಳಗೆ ಸುದ್ದ.

ಚೋ. — ಅದೇ ಅಂತೇನೆ

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ.

ಅದೇ ಅಂತೇನೆ.

ಬೆಳ್ಳಿ ಪೂರಾ ಮೂಡೂಕಿಲ್ಲ; ಕೈಲಿ ಕಾಣು ಕಾಸು.

ದೂ. — ಸಾಜವಾದ ಕಜ್ಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುವವರಿಲ್ಲ ಮೂಸು.

ಚೋ. — ಕಲಿಯುಗ ಅಂಬುದದಕೆ, ಕಲ್ಪಗೇ ಕಾಲ.

ದೂ. — ಕಳ್ತನವೋ ಎನ್ನಣ್ಣೋ, ಸತ್ಯಕ್ಕಂತು ಸೋಲ.

ಕತೆಯ ಮರ್ತ್ಯಲ್ಲ!

ಕತೆಯ ಮರ್ತ್ಯಲ್ಲ!

ಕತೆಯ ಮರ್ತ್ಯಲ್ಲ!

ಚೋ. — ಹೇಳುದುಳಿತೇ

ಕತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ?

ಪರರ ಎಂಜ್ಲಿಗೇ

ಬಾಯಿ ಹಾಕಿಕ್ಕೆ

ತಾನು ಹೋದರೇ

ತನ್ನ ಅನ್ನಕ್ಕೆ

ಬೀದಿ ನಾಯಿಯು

ಬರೂದು ಮುಕ್ತಿ ಕೈ

ದೂ. — ಹತ್ಸಾರೆ ಹೇಳು!

ಹತ್ಸಾರೆ ಹೇಳು!

ಹತ್ಸಾರೆ ಹೇಳು! . . . ಆದ್ರೆ ಬಿರ್ಮನ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ?

ಚೋ. — ಮಿಣ್ಣು ಗಿದ್ದವರ

ಬಣ್ಣ ನ್ಯಾಲಂತೆ

ಹೆಣ್ಣು ಆದವಳು

ತಾಳಿಕೊಂಡಾಳೆ?

ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ

ಉಪ್ಪು ಯಾಕಂತೆ?

ಜತೆಗಿಲ್ಲದ

ಗಂಡ ಯಾಕಂತೆ?

ದೂ. — ಅದು ಮಾತಣ್ಣ

ಅದು ಮಾತಣ್ಣ

ಅದು ಮಾತಣ್ಣ . . . ಅಂದ್ರೆ ಬೇರಾರ್ ಕರ್ತನಣ್ಣ?

ಚೋ. — ಕೇಳು ದೂಮಣ್ಣ

ಕರೊದ್ಯಾಕಣ್ಣ

ಹಪ್ಪು ಬದ್ದಿದ್ರೆ

ಹದ್ದಿಗೆ ಹೇಳಾರ?

ರೂಪು ಒಂದಿದ್ರೆ

ಊರಿಗೆ ಊರುಂಟು,

ಯಾವನೊ ಬಂದನು

ಗಂಟು ಬದ್ದನು.

ದೂ. — ಸಮ ಅಯ್ಯಣ್ಣ.

ಸಮ ಅಯ್ಯಣ್ಣ.

ಸಮ ಅಯ್ಯಣ್ಣ . . . ಸೆಗಣೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹುಳು ಸಾವಿರ!

ಚೋ. — ಕ್ಯಾದಿಗೆ ಬನಕ್ಕೆ ಹಾವೇ ನಂಟು

ಜಳ್ಳನ ಕಾಯಿಯು ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಂಟು.

ತೊಡಮೆಯ ಗೂಟವ ಮನೆಯವನೆ ಕಿತ್ತ,

ಕಾದಿದ್ದ ಎತ್ತಿಗೆ ಹಿತ್ತೆಲ್ಲ ಭುಕ್ತ.

ದೂ — ಅದು ಇರ್ಲಣ್ಣ

ಅದು ಇರ್ಲಣ್ಣ

ಅದು ಇರ್ಲಣ್ಣ ಕೆರೆ ಕತೆಯೇನು ಬೇಗ ಹೇಳಣ್ಣ

ಚೋ. — ನೀನೊಬ್ಬ ಬೆಪ್ಪ! ಹೇಳಲೇನುಂಟು?

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ವೆ, ಗುಟ್ಟೆಲ್ಲಂಟು?

ಒಂದಿನ ಬಿಕ್ಕ ರಾತ್ರೀನೆ ಬಂದ:

ಬಂದವ್ವೇ ಕೂಗಿ, 'ಬಾಗಿಲು' ಎಂದ.

ಕೂಗಿದ, ಕೂಗಿದ ಗಂಟ್ಟೆ ಸೀಳಿ,

ಬಾಗಿಲ ತೆರಿಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಂಕಾಳಿ.

ಸಿಟ್ಟಿಂದ ಕುದಿತಾನೆ ನಮ್ಮಣ್ಣ ಬಿಕ್ಕ.

ಬಾಗಿಲ ಮುರಿದದ್ದೆ — ಗೊತ್ತಾಯಿತು ವರ್ಮ:

ದೂ. — ಹ್ಯಾಪ್ ಚೋಮಣ್ಣ.

ಹ್ಯಾಪ್ ಚೋಮಣ್ಣ.

ಹ್ಯಾಪ್ ಚೋಮಣ್ಣ . . ಇವನಿಗಂತೇನೆ ಅದೇ ಮದ್ದಣ್ಣ

ಚೋ. — ಸಮ್ಮಿರು ದೂಮಣ್ಣ, ಕತೇ ಕೇಳು:

ಬಂದವಂಗೆ ಬಿತ್ತೇಟು; ಗೋಳೇ ಗೋಳು.

ಬದ್ಧಿದ್ದೆ ದೊಡ್ಡಂತ ಅವ ಪಲಾಯ್ತು;

ಸೂರಕ್ಕಂಗೆ ಆಯ್ತಂದು ಮನೆ ಕೆರೆ ಆಯನ.

ದೂ. — ಹಾಂಗೆ ಆಯ್ತೇನು!

ಹಾಂಗೆ ಆಯ್ತೇನು!
ಹಾಂಗೆ ಆಯ್ತೇನು! . . ನಿಜಕ್ಕೂ ಲಾಯ್ಕಣ್ಣ.
ಚೋ. — ನೀರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸೂರಕ್ಕ ಮೊನ್ನೆ
ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ! ನೀರಿಗೆ
ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ
ನೀರೇನು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ
ಕೆಸರೊಂದು ಅದರೊಳಗೆ ಕಮ್ಮಿಲ್ಲವಂತೆ
ಹಾಂಗಿದ್ದು ಅದರೊಳಗೆ ಹಾರಿದಳಂತೆ
ಗಂಡನ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟು ಕಾರಣವಂತೆ.
ಈ ಜೀವ ಬ್ಯಾಡೆಂದು ಮುಗಿಸಿದಳಂತೆ

೨

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒರುಗಿ ಗುಜು ಗುಜು ಸದ್ದು ಕೇಳುವುದು)

ಯಾರೋ ಅಂದರು!
ಎನಂತೆ?
ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು!
ಎನಂತೆ? ಎನಂತೆ?
ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು.
ಎನಂತೆ? ಎನಂತೆ? ಎನಂತೆ?

(ಅಚ್ಚಣ್ಣ ಮತ್ತು ಲಚ್ಚಣ್ಣರು ಸೇರಿ ಮೂತಾಡುತ್ತಾ ಬರುವರು)

ಅಚ್ಚಣ್ಣ — ನೀರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸೂರಕ್ಕ ಮೊನ್ನೆ
ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ! ನೀರಿಗೆ
ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ
ನೀರೇನು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ
ಕೆಸರೊಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಲ್ಲವಂತೆ
ಹಾಂಗಿದ್ದು ಅದರೊಳಗೆ ಹಾರಿದಳಂತೆ

ಗಂಡನ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟು ಕಾರಣವಂತೆ
ಈ ಜೀವ ಬ್ಯಾಡೆಂದು ಮುಗಿಸಿದಳಂತೆ.

ಲಜ್ಜಣ್ಣ — ಹಾಂಗೊಂದು ಸುದ್ದುಂಟು; ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ!

ಸಂಗ್ರಾಸ್ತಾನುಸಾರೊಂದು ತಿಳಿಯೋದೆ ಇಲ್ಲ.

ಅವರ್ಮನೆಗಂಟ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ.

ತಳಕ್ಕಂತು ಮುಟ್ಟುದಿಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಜಲ್ಲ

ಅ — ಅದರ ಗುಟ್ಟು ನಾಬಲ್ಲೆ
ಬಿರುಮೇನು ಹೊಸಬಲ್ಲ

ಲ. — ನನಗಂತು ಸೂರಕ್ಕ
ಒಂದ್‌ಲೆಕಕ್ಕೆ ಸೊಸೆಯಲ್ಲ.

ಅ. — ಹಾಂಗಿದ್ದ್ರೆ ಸೊಲ್ಲಿಲ್ಲ;
ನಂಟ್ರ ಮುಂದೆ ಒಯಿನಲ್ಲ.

ಲ. — ನಿಂಗ್ ಮರ್ಫು ಲಜ್ಜಣ್ಣ!
ಸತ್ಯಕ್ಕೇನು ದಾತ್ತಿಣ್ಣ
ನಂಟ್ರವರು ಅಂದ್ವಾತ್ರ
ಕಳ್ಳನಕ್ಕ ಎನ್ ಹತ್ರ?
ಸುಳ್ಳಿಗೆ ತಳವಿಲ್ಲ! ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ದಯೆಯಿಲ್ಲ.
ಇದ್ದದ್ದ ಹೀಳಲ್ಲ: ಅವಳು ಸತ್ರ ಚಿಂತಿಲ್ಲ.

ಅ — ಹಾಂಗಿದ್ದ್ರೆ ಹೇಳೋನೆ ತಪ್ಪಿದ್ದ್ರೆ ತಿಳಿಸೋನು

ಲ. — ತಪ್ಪೇನು ಒಪ್ಪೇನು? ಇದ್ದದ ಹೇಳೋನು.

ಅ — ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿದು
ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಬೇಡ ಲಜ್ಜಣ್ಣ ನೀನಿದ

ಲ. — ಓ . . . ಹಾಂಗೇನು?

ಅ. — ಬಿರ್ರನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಎನೇನು ಇಲ್ಲಂತೆ
ಸೂರಕ್ಕನ ಸೊಕ್ಕೇ ಕಾರಣವಂತೆ.

ಲ. — ಓ . . . ಹಾಂಗೇನು?

ಅ. — ಹೊರಗಂಟ ಹೋದವ ಹೊತ್ತಿಗ್ಗುಂಚೆ ಬಂದಂತೆ
ಆಸ್ತಿಗೆ ನೀರೆಂದು, ಕೇಳಿದನಂತೆ.

ಲ. — ಓ . . . ಹಾಂಗೇನು!

ಅ. — ತರ್ತೇನೆ ಎಂದವಳು ಒಳಮನೆ ಸೇಕೊಂಡು
ಗುಜುಗುಜು ಅಂದದ್ದು ಕಿವಿಗೆ ಬತ್ತಂತೆ

ಲ. — ಓ ಹಾಂಗೇನು!

ಅ. — ದಿಗಿಲಾಯ್ತು ಬಿರ್ಮಿಗೆ ಸರಸರ ಒಳಗೊಡಿದ
ಬ್ಯಾರೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಲ. — ಓ ಹಾಂಗೇನು!

ಅ. — ಬಿಟ್ಟಾನ ಬಿರ್ಮಣ್ಣ? ಎದೆ ರಕ್ತ ಕುದಿವಾಗ
ಕೆನ್ನೆಗೆ ನಾಕೇಟು ಎರ್ದಿದನಂತೆ

ಲ. — ಯಾರಿಂಗೆ?

ಅ. — ಬಂದನಂಗಿ ನಾಕೇಟು. ಇವಳಿಗೆ ಎಂಟಂತೆ
ಒತ್ತಿಬಪ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟ.

ಲ. — ಯಾರವ?

ಅ. — ಬಂದವ ಯಾರಂದ್ರೆ ಅವನಲ್ಲೆ ಮತ್ತಾರು?
ಪರಮಣ್ಣನ ಸಣ್ಣಗ ಸುಬ್ರಾಯನಂತೆ.

ಲ. — ಲಾಸಯ್ಯಾಯ್ತು.

ಹಾಂಗಿದ್ದ್ರೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ ಆ ಕಥೆ ಬ್ಯಾರುಂಟು
ಹೆಂಗೊಳ್ಳಗೆ ಸುಳಿದಿಟ್ಟರೆ, ಸೂರಕ್ಕ

! ಸುಳ್ಳಲ್ಲ

ಅವಳ ಕಣ್ ನಾಟದಿದ್ದ ಜನವಿಲ್ಲ ||

ಪರಮಣ್ಣನ ಮಗಜಂನ; ಪಿರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದವ
ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನ ತುಟ ಕಂಡ್ಲು ಸೂರಕ್ಕ

! ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ಗುಂಡಿನಂಥ ಹುಡುಗನ ಸೆಳೆದಾಳು ||

ಅಂಚಿನಾಗೊಂದಿನ, ನಾಬೈಲಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪಾಗ
ಸುಬ್ರಾಯ ಸೂರಕ್ಕ ಮೆಂತಿದು

| ಮದವೇರಿ

ಹೆಗಲ್ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಗಟಗಿತ್ತಿ ||

ನಾ ಬಂದು ಕಾಣ್ಲಿಲ್ಲ; ಸನಿಯಕ್ಕ ತೇಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಹೊಳೆಗಿಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣವಳು ಚಳಿಯೇನು!

| ಅಚ್ಚಣ್ಣ

ಬೈಲಲ್ಲಿ ಹೀಂಗಾವ್ರೆ ಮನ್ಯಂಗೆ

ಅ. — ನಾನವಳ ಗಂಡಾವ್ರೆ ಎಂದೆ ವಡ್ಡಾಗತಿದ್ಲು
ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ಗಂಡೇನು!

| ಆ ಬಿರ್ಮ

ಬೊಳೊಂದೆ ಸಮವಂತೆ ವಿಸೀನ. ||

ಇವ ಬೆಪ್ಪ ಆದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಬಾವಿ ಹಾರಿದ್ಲು
ನೀರಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರ್ತಾರೋ

| ಯಾರಾದ್ರೆ

ಹಾರಿದ್ರೆ ಇವನ್ಯಾಕೆ ತೆಗೆಬೇಕು? ||

ಲ. — ಅವನ್ ತಪ್ಪು ಎನುಂಟು, ಹೆಣವಾದ್ರೆ ತೆಗಿಬ್ಯಾಡ್ಡು
ತೆಗೆದದ್ದು ನಿಜವಾದ್ರೆ, ಸತ್ತೇನೋ

| ನಿಜವಾಗಿ

ಸಾಯೂಕೆ ಎಂದವಳು ಹಾರಿರು,

ಅ. — ಬಿರ್ಮನ್ನ ಹೆದರೋಕೆ ಹಾರಿರ್ದೇಕು ಗಟಗಿತ್ತಿ
ಕಾಲಿಗೆ ಸರಗಡ್ಡೆ ಆಯ್ತಂತೆ

| ಅಚ್ಚಣ್ಣ

ಯಮ್ರಾಯ್ನಿಗಿಟ್ಟಿ ಯಾಗಿ ಕೊಂಡೊಡ್ಡಿದ. ||

ಲ. — ಪಾಪಾನ ಕಾಣ್ಲಾರ್ ಯಮ್ರಾಯ ಸಾಗ್ಗೀದ
ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಗ್ಯಾಕೋ ಬಲುಚಿಂತಿ.

! ಅಂದರೆ

ಮದ್ದುರ್ದ ಕೊಟ್ಟವಳು ಅವಳಲ್ಲೆ!

ಆ. — ಮದ್ದೀನ ಮಂಕಲ್ಲೆ ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಹಾಂಗಾಗ
ಹುಲಿಯಂಥ ಮನ್ಸ್ ನಾ ಬಲ್ಲೆ

! ಅಂತೇನೆ

ಹಂದ್ರೀಗೆ ಹೆದರೋ ಮಗನಲ್ಲ!

ಲ. — ಅದು ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳಣ್ಣ; ಸೂರಕ್ಕನ ಸೊಂಕೀಗೆ
ಸಿಂಹನಂಥ ಮನ್ಸ್ ಸಿಂಗಲೀಕ.

! ಅಂತೇನೆ

ಚಂದದ ಹೆಣ್ಣೆಂದ್ರೆ ಭಂಗಿಪಾನ್ಯ.

೩

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ತರುಗಿ ಗುಜು ಗುಜು ಸಪ್ಪ)

ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ?

ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ?

(ಪಾಪಣ್ಣ, ಪರಮಣ್ಣ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಹರಟುತ್ತ ಬರುವರು)

ಪಾಪ. — ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಪರಮ, — ಏನಂತೆ!

ಪಾಪ. — ನೀರಿಗೆ ಹೋವಾಗ ಸೂರಕ್ಕ ವೊನ್ನೆ

ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ ! ನೀರಿಗೆ

ಜಾರೀ ಬಿದ್ದಳಂತೆ

ನೀರೇನು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ

ಹಾರೂಕೆ ಮನ್ನಿಲ್ಲೆ ಹಾರೊಂಡಳಂತೆ
 ಸೀರೀಯ ನೆರಿಸಿಕ್ಕಿ ಮುಳುಗಿದಳಂತೆ
 ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕಾಂಬಾಗ ಬರಿ ಹೆಣಸಂತೆ
 ಜಾರೆಯ ಹೆಣಕಾಗಿ ಗೋಳಿಟ್ಟನಂತೆ

ಪರ. — ಹಾಂಗ್ಯಾರೋ ಅಂದರು; ಸುದೈನು ಸೂರೇನು!
 ಪೋಲೀಸು ಬಂದ್ರಂತೆ; ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಹೋದ್ರಂತೆ
 ಒಂದೊಂದು ತಿಳಿದೂ; ತಿಳಿದೋರು ಸುಮ್ಮಾದ್ರ
 ಸುಮ್ಮಾದ್ರ ಯಾಕೇನೊ. ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳೋ
 ಬಲ್ಲವನೆ ಆಳು.

ಸೂರಕ್ಕ ಹಾದರ ಮಾಡಿದ್ದೇ ನಿಜವರ?
 ಹೊಡೆದದ್ದು ಹಾದಾರ? ತಿಳಿದಿದೆಯೆ ಎನಾರ?
 ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು. ಹೊಡೆದಾನು ನಿಜವೆ!
 ಅವಳು ಸತ್ತಾಳು ನಿಜವೆ? ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು!
 ಬಲ್ಲವನೆ ಆಳು.

ಪಾಪ — ಸೂರಕ್ಕನ ಹಾದರ! ಬೇಡದಕೆ ಆಧಾರ
 ಇನ್ನಾರೋ ಜತೆಯರ, ಸಿಕ್ಕಿದಳು ಅನಕರ
 ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ ಅವ ಹೊಡೆದಾನು ನಿಜವು
 ಅವಳು ಸತ್ತಾಳು ಶವವು. ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ
 ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲ.

ಪರ. — ಸೂರಕ್ಕನ ಬಳಿಯಂತೆ: ಇದ್ದಂತೆ ಗೆಳೆಯಂತೆ.
 ಹೆಸರಂತೆ ತಿಳಿದಂತೆ; ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮರೆಯಂತೆ.
 ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು. ಬಡಿದನೇ ಆಳು?
 ಅವನ್ ಮನೆ ಹಾಳು. ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು
 ಬಲ್ಲವನೆ ಆಳು.

ಪಾಪ. — ಸುಬ್ರಾಯಂಗೈವನ; ಸೊಕ್ಕೈಲ್ಲಿ ಬಂದಾನ.
 ಬಿರ್ರಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟಾನೆ? ನಿನ್ನಗನೇ ಎನ?

ಯಾರವ ಸುಬ್ರಾಯ, ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದು.

ಬಣ್ಣಂತೆ ಬಿಳಿದು, ಅಪ್ಪಂತೆ ಪರಮಯ್ಯ

ತಿಳಿದರೆ ಹೇಳಯ್ಯ!

ಪರ. — ನಾನಲ್ಲವೆ ಪರಮಯ್ಯ! ನನಗೆಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಾಯ;
ಗುಂಡ್ರಾಯ್ ಮಗರಾಯ ಇರಬೇಕು ಮಾರಾಯ.
ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾನು ನಿಜವೇ?
ಅವಳು ಹಾರಿದ್ದು ನಿಜವೇ? ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು,
ಬಲ್ಲವನೆ ಅಳು.

ಪಾಪ. — ಗುಂಡ್ರಾಯರ ಮಗನೇನು! ಕಾಂಬೂಕೆ ಗುಂಡಾನ!
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಉಂಡನ್ನ ಒತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತೇನು!
ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ. ಕೈ ಎತ್ತಿದಾ ಬಿರ್ನ!
ಎದುರಾದ್ದು ಇವಳುಮ್ ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ
ಸಂಸಯ ಇಲ್ಲ.

ಪರ. — ಕೆರೆಹಾರಿದಲ್ಲೇನು? ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಿಯೇನು?
ಕೊಂದವನೆ ಹಾಕ್ಕಾನ? ಮಾಡೋದಿನ್ನೇನು.
ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು. ಹೆದ್ರೋಳು ಅವಳಲ್ಲ
ನಾಚಿಕೆ ನೊದ್ದಿಲ್ಲ. ನೀ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳು.
ಬಲ್ಲವನೆ ಅಳು.

ಪಾಪ. — ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಂಬೆ; ಕತೆಗುಟ್ಟು ಬ್ಯಾರೆಂಬೆ.
ಫಳಕಿನ ಗಜನಿಂಬೆ, ಉರುಳೀತು ಬಾಳೆ ಹಂಬೆ.
ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ. ಕತೆ ಗುಟ್ಟು ಇನ್ನುಂಟು
ಬಿಡಿಸೋಕೆ ಕಷ್ಟಂಟು. ನಾ ಬಲ್ಲವನೆ ಎಲ್ಲ
ಸಂಸಯ ಇಲ್ಲ.

ಪರ. — ಅವಳು ಮಾಯಿಲಣ್ಣನ ಮಗಳಂದ್ರೆ ಹೇಳಬೇಕೇ?
ಅವನು ಗುಂಡನ್ನ ಮಗನೆಂದ್ರೆ ಕೇಳಬೇಕೇ?

ಪಾಪ.— ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಕೈ ತೊಳೆವ ಜಾತಿಯವಳು,
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ಸುರಿವ ಜಾಣಿಯವಳು

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಉಂಡ್ಲನೆ ಗಳದಲೆಕ್ಕ ಇವಂಗೆ ಬೇಕು.
ಹೊಲ್ಲನಲ್ಲಿ ವಿಯಾದಿದ್ರೆ ಜೀವ ಹೋಕು.

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಪ್ಯಾಟಿ, ಹಳ್ಳಿ—ಎಲ್ಲ ಒಂದೆ ಬಿರ್ಮಂಗೆ
ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಜಾತಿ ಆದ್ರೆ ಆಯ್ತವಂಗೆ.

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಕಿವಿಗ್ಗಿತ್ತು ಬಿರ್ಮನ ಸಂಸಾರ ಊರ್ಮೇಲಂತ
ರಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದಳಂತೆ: “ಹೌದೇ”ನಂತ.

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಹೆಣ್ಣು ನೀನು; ಇಷ್ಟು ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ! ಗಂಡನ್ ಕೇಳೋಕೆ?
ಬೇಕಾದ್ವಾಂಗೆ ಇರೋಂವ ನಾನು. ಎಲೆ ಕಾಳ್ಳೆಕ್ಕೆ?

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— “ನಿನ್ ಗಂಜಿ ತಿಂದೊಂಡು ತಣ್ಣಗ್ ಬದ್ದಿರು.
ನನ್ ತಳ್ಳಿಗೆ ಬರೋದಾದ್ರೆ ಕುಡ್ಡೋಕೆ ಕಣ್ಣೀರು.”

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಅಂದೀಗಷ್ಟೆ ಮಾತು ನಡೀತು, ಸೂರು ತೆಪ್ಪಗೆ
ಗಿದ್ದು ಎದ್ದು ಬಿರ್ಮ ಹೋದ; ಡಾಲು ಬಿಮ್ಮಗೆ!

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಒಂದು ಮಳೆಗಾಲ್ ಕಳೆಲಿಲ್ಲ. ಸೂರು ಚಿಗ್ರಿದ್ದು,
ಕಣ್ಣಿನ ಕೊಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟ ಸುಬ್ಬು ಸೆಳೆದ್ದು.

ಪರ.— || ಪ ||

ಪಾಪ.— ಊರಿನ ಕಣ್ಣೆ ಕೆಂಪಾಪ ಒಂದು ಸಂಜೆಗೆ,
ಬರ್ಮ ಬರ್ತಾನೆ ಮನೆಗೆಂದು, ಕೂಳಿನಾಸೆಗೆ.

ಪರ. — || ಪ ||

ಪಾಪ — ಸೂರು ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಬ್ಬ, ಜರ್ಬುಕೆದ್ರಿತು,
‘ಒಳ್ಳೇ ಮಾತೀಲಿ ನಡೀದಿದ್ರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ ಬಂದೀತು’

ಪರ. — || ಪ ||

ಪಾಪ. — ನಂಜಿನ ನಗೀ ಸೂಸಿಬಿಟ್ಟ ಸೂರು ಅಂದ್ಲು
“ಅವರವರ ದಾರಿ ಅವರಿಗಂದದ್ ಉಂಟ ಹಂಬ್ಲು?”

ಪರ — || ಪ ||

ಪಾಪ — ಸಿತ್ತ ಅಡರಿ ಹಸ್ತ ಎತ್ತಿದ; ಸುಬ್ಬಗಾಗ್ಗಿತ್ತು
ಸರಕ್ ಬಂದ್ಲು ಸೂರು ತಡ್ಕೊಕ್ಕೆ; ಕೆನ್ನೆಗೆರಗಿತು.

ಪರ. — || ಪ ||

ಪಾಪ. — ಒತ್ತಿಬಿದ್ದ ಹೆಣದ ಭಾರಕ್ ಬಿರ್ಮ ಕೆಳಕ್ಕೆ
ಸುಬ್ಬ ಬಾಲ ಮಡ್ಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಗುಡ್ಡದಾಚೀಗೆ

ಪರ. — || ಪ ||

ಪಾಪ. — ಸೂಯ ಬಂದು ಕಾಂಬುವಾಗ ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.
ಸೂರು ಮೈನ ಆಲುಗ್ಗಿ ಕಂಡ್ರೆ ಉಸಿರು ಸುದ್ದಿಲ್ಲ.

ಪಾಪ. } — ನೀರಿಗೆ ಬೈಲಿನ ಸೂರಕ್ ಮೊನ್ನೆ
ಪರ } — ನೀರಿಗೆ ಬೈಲಿನ ಸೂರಕ್ ಮೊನ್ನೆ

ಜಾರೇ ಆದಳಂತೆ ! ನೀರಿಗೆ

ಜಾರೇ ಬಿದ್ದಳಂತೆ

ನೀರೇನು ಆಪ್ತೊಂದು ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ

ಕೊಲೆ ಸುಳಿವು ತಪ್ಪೊಕ್ಕೆ ಬಿರ್ಮಣನಂತೆ

ಹೆಣವನ್ನೆ ನೀರಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದನಂತೆ

ಸಾಲದಕ್ ಕಲ್ಲೊಂದ ಕಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ

೪

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಊರಲ್ಲಿ ಗುಜುಗುಜು ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು)

ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಎನಂತೆ?

యారో అందరు! యారో అందరు!

ఎనంత? ఎనంత?

యారో అందరు! యారో అందరు! యారో అందరు!

ఎనంత? ఎనంత? ఎనంత?

(ఈసోర సాంబణ్ణంబురు ఆనంద ప్రసాదంలో మగ్గురాగి బరువరు.)

ఈసోర — యారో అందరు!

సాంబణ్ణ — ఎనంత?

ఈసోర — నిరిగి బేలిన సూరక్క మోన్నే

జారే అద్దక్కంతే | నిరిగి

కొందే ఎసేదరంతే

నిరేనిను అష్టోందు ఇద్దిల్లవంతే

కొందన బిర్మణ్ణ తప్పొక్కంతే

దేణవన్నే నిరిగి హాక్కొద్దంతే

సాలదక్కే కల్లొంద కట్టొద్దంతే

సాంబ. — అహ అననా మాడ్పారు | అహ అననా మాడ్పారు

అహ అననా మాడ్పారు | ఆ ఈ ఊర జనగళు || ప ||

కడ్డు కొందారు

దేణన ముందే హాలూ కుడ్పారు

వర్షకే దత్తేంటు

కమ్మంద్రే అష్టారు దేణవొంటు.

ఎనారు తుబ్బుంట?

కొల్లుకే ఈసారు బిసాతుంట!

ఈసోర — || ప ||

హొదే హొదణ్ణ

కొల్లుకే దేద్రకే యాకణ్ణ?

నమ్మూర మోలెను

ಧರ್ಮರಾಯ್ನ ಮರ್ಜನ ಅಫೀಸು.

ಹಿಡಿದರೆ ಕೊಂದನ್ನ

ತಿಳಿದಿದೆ ಸತ್ತನು ಬಾರೆಂಬುದ್ನ

ಸಾಂಬ. — || ಪ ||

ಅದ್ವೈತದ ಮರ್ಜಣ್ಣ

ಈ ಊರ ಪೋಲಿಸ ಜನಕಣ್ಣ.

ಗೀತಿಯ ಪರಮಾತ್ಮ

ಮತೊಬ್ಬ ಗಾಂಧಿ ಮಹಾತ್ಮ

ಇವುಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ

ಅದ್ರಿಂದ ಬಂದಿದೆ ದುರ್ಗತಿ ||

ಕೊಂದನ ಸತ್ತನ

ಇವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಲೆಕ್ಕನ!

ಸಾವೆಂಬುದು ಮಾಯವು

ಅದ್ರಿಂದ ಕಿಸಿಗಿಷ್ಟು ಸಾಯವು

ಊರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ

ಹೆಚ್ಚಾರೆ ಬದುಕುದು ಹ್ಯಾಂಗಯ್ಯ.

ಸಾಂಬ. — ಅಹಹ ಅವು ಹಾಳಾಗ್ಲಿ | ಅಹಹ ಅವು ಹಾಳಾಗ್ಲಿ

ಅಹಹ ಅವು ಹಾಳಾಗ್ಲಿ | ಅದ್ರೆ ನಡೆದದ್ದೇನಿಲ್ಲ?

ಈಸೊರ — ನಿಜವಂತೆ

ನಿಜವಂತೆ ಸಾಂಬಣ್ಣ, ಸತ್ತದ್ದು ನಿಜವು

ಸತ್ತೇಲೆ ಮಾತೇನು — ಊರೆಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯು

ಸಾಂಬ. — ಯಾಕೆ ಸೂರು ಸತ್ತಳಂತೆ; ಕೆರೆಹಾರಿ ಕೊಂಡಳೋ?

ಈಸೊರ — ಕೆರೆಹಾರಿ ಕೊಂಡುದಲ್ಲ, ಕೊಂದು ನೂಕಿಬಿಟ್ಟರು.

ಸಾಂಬ. — ಕೊಂದು ಹಾಕಿ ಲಾಭವೇನು? ಯಾರಂತೆ ಕೊಂದರು?

ಈಸೊರ — ಬೇರಾರೊನ್ನ ಕರ್ಡಳೆಂದು ಬಿರ್ಮಂತೆ ಕೊಂದನು.

ಸಾಂಬ. — ಗಾಯವೇನು ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಅದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಕೊಂದನೋ?

ಈಸೋರ — ನೀರಿಲ್ಲ ಕೆರೆಗಂತೆ ಕಲ್ಕಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟನೋ
ಸಾಂಬ. — ಹಾಂಗಿದ್ದೆ ತಾನ್ಯಾಕೆ ನೇಣಿಟ್ಟು ಸತ್ತನೋ?
ಈಸೋರ — ಅದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳ್ಲಿಲ್ಲ; ನೇಣಿಟ್ಟು ಸತ್ತನೆ!
ಸಾಂಬ — ನಿಜವಂತೆ.

ನಿಜವಂತೆ ಈಸೋರ ಸತ್ತದ್ದು ನಿಜವು
ನಾನೆಂಬೆ ಕೊಂದದ್ದು ಮೂರನೆ ಜನವು
ಈಸೋರ — ಹಾಂಗೇನು!

ಹಾಂಗೇನು ಸಾಂಬಣ್ಣ, ಎಡ್ರು ಹೆಣ ಸಾಯಲು
ಮೂರನೆವು ಬರ್ರಾರ, ಅದು ನಡು ಹಗಲು.
ಸಾಂಬ. — ಈಸೋರ.

ನೀ ಕೇಳು ಈಸೋರ ಇದು ಕಿರ್ಮಿನಾಲು
ಮುಳ್ಳಿಂದ ಮುಳ್ಳನ್ನು ಕೀಳೋದೆ ಚಾಲು.
ಈಸೋರ — ಸಾಂಬಣ್ಣ,

ನೀ ಹೇಳು ಸಾಂಬಣ್ಣ ಅದರ ತಪತೀಲು
ಬಾಡೀಗಿ ಜನತಂದು ಹೊಡಿತಾರ ಕೀಲು
ಸಾಂಬ. — ಒಹೋ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಉಂಟೇ ಕಥೆ

ಒಹೋ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಉಂಟೇ ಕಥೆ
ಈಸೋರ — ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ತಿದ್ರು ಯಾಕೆ!

ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ತಿದ್ರು ಯಾಕೆ?
ಸಾಂಬ. — ನನ್ನಿಲಿ ತುರಿಸುತ್ತೆ ಕತೆ ಕೇಳೋಕೆ
ನನ್ನಿವಿ ತುರಿಸುತ್ತೆ ಕತೆ ಕೇಳೋಕೆ.

ಈಸೋರ — ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಹಾಂಗೇನೆ ಅದನ್ ಹೇಳೋಕೆ
ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಹಾಂಗೇನೆ ಅದನ್ ಹೇಳೋಕೆ.
ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೆ ಸುಬ್ರಾಯ
ಅನಂದೆ ಕಾರ್ಯ

ಸಾಂಬ. — ಗುಂಡಣ್ಣನ ಮಗ ಸುಬ್ಬ.

ಅವನಿಗೇನಬ್ಬ !

ಈಸೊರ — ಹೆಣ್ಣಿ ಗಾಘಾಯ್ತಂದೆ

ಅವನದಕೆ ಮುಂದೆ

ಸಾಂಬ. — ಹೌದಂತೆ ಹೆಣ್ಣೆಂದ್ರೆ

ಜೀವಕ್ಕೆ ತೊಂದ್ರೆ

ಈಸೊರ — ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ

ಮಾಡ್ಬೇಡ ಸಾಂಬ

ಸಾಂಬ. — ನೀವ್ ಹೇಳಿ ಸಂಗ್ರೀನ

ಹೇಳಿದ್ರೆ ಒಯಿನ.

ಈಸೊರ — ಕತೆಗೆ ಮೂಲ ಆ ಸೂರು

ಕೀಳ್ಬೇಕೆ ಬೇರು?

ಸಾಂಬ. — ಗರತಿ ಸೂಳೆ ಎಂದ್ರವಳೆ

ಕೆಸರಂಗಿನ ಜವಳೆ

ಈಸೊರ — ಸೂರು ಸೇಷರ ಮಸಲತ್ತು

ಊರಿಗೇ ಗೊತ್ತು

ಸಾಂಬ. — ಹಾದಿಗೆ ಬಂದ್ರಿ ನೀವೀಗ

ಅದ್ವೀಂಗಾಯ್ತು.

ಸಾಂಬ. — ಅವ ಮನೆಜಿಟ್ಟ ತಶ್ಶಣ

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸೇಸಣ್ಣ.

ಈಸೊರ — ಗಂಡಂಗೆ ಬಲುದಿನ

ಒಂದು ತಿಳಿದಣ್ಣ.

ಸಾಂಬ. — ಇಂಥೊಂದು ಜನವುಂಟೆ

ತಿಳಿದಿರಲು ತಂಟೆ!

ಈಸೊರ — ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಒಂದೀನ.

ಹೇಳಿದ ತಶ್ಶಣ

'ನೀವಿಲ್ಲಿ ಬಂದ್ರಣ್ಣ

ಕುಟ್ಟುವೆ ಕೊಟ್ಟಣ'
ಸಾಂಬ. — ಗಂಡಂದ್ರೆ ಆ ಬಿರ್ಮ!

ಇರಬೇಕು ವರ್ಮ
ಸೇಸಣ್ಣನ ವೈಚರ್ಮ
ಸುಲಿದ್ರೇನೆ ಧರ್ಮ

ಈಸೊರ — ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆ ಸೇಸಂಗೆ?
ಸೂರೂ ಹಂಗಂಗೆ
ಪೋಲಿಗಳ ಅಂತ್ರಗಂಗೆ
ಅವನ ಬಗಲಂಗೆ.

ಸಾಂಬ. — ಎನೇನು ಹೇಳಣ್ಣ
ಮುಂದಿನ ಬಣ್ಣ
ಅಪಂತೆ ಬೆನ್ನುಣ್ಣ
ಹೊಡಿಬೇಕಣ್ಣ

ಈಸೊರ — ಒಂದಿನ ಸುಬ್ರಾಯ
ಸ್ಯಾಸನ ಕಾರ್ಯ
ತಕ್ಕೊಂಡು ತಾತ್ಪರ್ಯ
ಕಂಡಿದ್ದ ಸೂರ್ಯ
ಸೂರುಮನೆ ಮುಂದಂತೆ
ಕಾದೂ ನಿಂತ
ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರದಂತೆ
'ಸೂರು' ಅಂತ.

ಸಾಂಬ. — ಬಂದಳೇನು ಅವಳಾಗ?
ವಿಷ ಕಾಳಿಂಗ.
ಬಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ
ಬರಲಿಲ್ಲ ಬೇಗ . . !

ಈಸೊರ — ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ಪಾಂಬ

ಬಿರ್ಮಲ್ಲ ಹುಂಬ
ಕರದ್ದು ಕೇಳೇ ಹಿಡಿಂಬ
ಬರಿದಳು — ಜಂಭ.
'ಇಂದೀನ ಬಿರ್ಮಿಲ್ಲ'
ಎಂಬೇ ಸೊಲ್ಲ
ಸುಬ್ಬಗೆ ತಟ್ಟಗಲ್ಲ
ಅಂದಳು ಮೆಲ್ಲ.

ಸಾಂಬ. — ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಈ ಸೂರು
ಎಂಥಾ ಜೋರು.
ಹಿಡ್ವೊಂಡು ತೊಗಲ್ಪಾರು
ಕೊಡ್ವೇಕು ನೂರು.

ಈಸೊರ — ಕೇಳಿಲ್ಲ ಚಮತ್ಕಾರ
ಅಯ್ಯವತಾರ
ಬಿರ್ಮ ಬಂದ ಸರಸರ
ಎನದು ಅಬ್ಬರ
ತೆಗ್ಗೇಟಗ್ ಫೈಸಲು
ಸೂರು ಅಲ್ಲ
ಸುಬ್ರಾಯ ಕಡಿತ್ತಲ್ಲ
ಬಿಟ್ಟರೆ ಚಲ್ಲ
ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚುಕಾರ
ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತರ.
ಇಬ್ಬರೂ ಉರಡ್ಯಾರ
ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಅಬ್ಬರ

ಸಾಂಬ. — ಸುಬ್ರಾಯ್ ಅವತಾರ
ಅಲ್ಲೇ ಮುಗಿದರ
ಊರಿಗೇ ಉಪಕಾರ

ಅಗ್ನಿತ್ತು ಅಲ್ಲರ

ಈಸೊರ—ಹಣೆಯಗಿನ ಬರವಾರ

ಓದೂದ್ಯಾರ

ಬಿರ್ದನ ಗಿರಾಚಾರ

ತಪ್ಪುದ್ಯಾರ

ಸಾಂಬ.—ಅವನೇನು ಸತ್ತವನು

ನ್ಯಾಯವೇನ?

ಕಲಿಕಾಲ್ಪಲ್ಲಿ ಹೀಂಗೇನ

ದೇವರೇ ಮೌನ

ಈಸೊರ—ಸೇಸು ಸುಬ್ಬ ತಿಗ್ತಾರ

ಎನ್ ಹಂಕಾರ

ಸತ್ತವರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತರ ಎನ್ ಹಾಂಗಾರ!

ಸಾಂಬ.—ನೀರಿಗೆಬೈಲಿನ ಸೂರಕ್ಕ ಮೊನ್ನೆ

ಜಾರೇ ಅದ್ದಕ್ಕಂತೆ ! ಗಂಡ

ಹಾರೀ ಕೊಂದನಂತೆ

ಹೆಂಡ್ತೀನ ಕೊಂದವ ಬಿರ್ದಣ್ಣನಂತೆ

ಬಿರ್ದನ ತಿಂದವ ಸುಬ್ರಾಯನಂತೆ

ನೀರಿಗೆ ಹೆಣಹಾಕಿ ತಾ ಮಾಯನಂತೆ

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸೂಸ್ರವು ಸೇಸವ್ವಂದಂತೆ.

(ದೂರದ ಗೋಳಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು)

ಈಸೊರ — ಸುಮ್ಮಿರು ಸಾಂಬಣ್ಣ, ಸುಮ್ಮಿರು

ಅದ್ಯಾರೋ ಬತ್ತಾರೆ ಸುಮ್ಮಿರು

ಸಾಂಬ.— ನಿಂಗ್ ಮರ್ಳು ಈಸೊರ ಈಗ್ಯಾರು

ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಾಗೆ ಬರ್ತಾರೆ ಮರ್ಳರು

ಈಸೊರ—ಅಲ್ಲಾಂಬುದಿಲ್ಲಿನು ಗೋಳಿಮರ?

ಪ್ರೀತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಂತೆ ಸಂಚಾರ

ಸಾಂಬ. — ಏನಾರೂ ಹೇಳ್ವೇಡ ಸುಮ್ಮಾರ
ಎದೆಯೊಳಗೆ ಚಳಿಯಣ್ಣ ಧರಧರ
ಈಸೊರ — ದೇವ್ರಾಣೆ ಅಲೞಾಣ — ಬಿರ್ಮ ಸೂರು
ಪ್ರೇತಾಗಿ ನೆರ್ಳಂತೆ ಬರ್ಮಾರ

ಸಾಂಬ. — ದಮ್ಮಯ್ಯ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಹೌದ್ಸರ
ಯಾಕಾರು ಬೇಕಿತ್ತು ಸುದ್ದಿಯಾರ
ಈಸೊರ — ಕಂಬಿ ಕೀಳು ದಮ್ಮಯ್ಯ ರಾಮರಾಮ
ಬೆನ್ನತ್ತಿ ಬರ್ತಾರೊ ಏನ್ ಕರ್ಮ
(ಸಲಾಯನ ಮಾಡುವರು.)

೫

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಊರವರ ಗುಜು ಗುಜು ಎದ್ದಿದೆ)

ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ?

ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ?

ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು! ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ? ಏನಂತೆ?

(ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಕುಕ್ಕಪ್ಪ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಮಾತಾಡುತ್ತ ಬರುವರು)

ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ — ಯಾರೋ ಅಂದರು!

ಕುಕ್ಕಪ್ಪ — ಏನಂತೆ?

ಚಿಕ್ಕ. — ನೀರಿಗೆ ಬೈಲಿನ ಸೂರಕ್ಕ ಮೊನ್ನೆ

ಜಾರೇ ಆದ್ದಕ್ಕಂತೆ, ಗಂಡ

ಹಾರೀಲಿ ಕೊಂದನಂತೆ

ಹೆಂಡ್ತೀನ ಕೊಂದವ ಬಿರ್ಮಣನಂತೆ

ಬಿರ್ಮನ ತಿಂದವ ಸುಬ್ರಾಯನಂತೆ

ನೀರಿಗೆ ಹೆಣಹಾಕಿ ತಾ ಮಾಯವಂತೆ

ಇಷ್ಟಲ್ಲ ಸೂಸುವು ಸೇಸವುಂದಂತೆ

ಸತ್ತವು ಪ್ರೇತಾಗಿ ಕಾಣ್ಸಿಕೊಂಡರಂತೆ

ಸಾಂಬಣ್ಣ ಈಸೊರ ಬಾಲವುಡ್ಡಿದ್ರಂತೆ

ಕುಕ್ಕ. — ಯಾವುದು ಸತ್ಯವೋ, ಯಾವುದು ಮಿತ್ಯವೋ?

ಚಿಕ್ಕ. — ಹಾರೇದು ಮಿತ್ಯವು; ಕೊಂದದ್ದು ಸತ್ಯವು

ಸುಬ್ರಾಯ ಬಂದು ಇಬ್ಬ ಕೊಂದದ್ದು ಅದುವೆ ನಿಜವು

ಕುಕ್ಕ. — ಯಾವುದು ಸತ್ಯವೋ, ಯಾವುದು ಮಿತ್ಯವೋ?

ಚಿಕ್ಕ. — ಕೆರೇದು ಮಿತ್ಯವು ಕೊಂದದ್ದು ಸತ್ಯವು

ಹೆಣ ಅಡಗಿ ಮಾಯವಾದದ್ದು ಅದುವೆ ನಿಜವು

ಕುಕ್ಕ. — ಯಾವುದು ಸತ್ಯವೋ, ಯಾವುದು ಮಿತ್ಯವೋ?

ಚಿಕ್ಕ. — ಜಾರೆ ಮಿತ್ಯವು, ಉಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವು

ಸೇಸುಗಾಗಿ ಸುಬ್ಬ ಬಂದು ಕರದ್ದು ಸತ್ಯವು

ಕುಕ್ಕ. — ಯಾವುದು ಸತ್ಯವು, ಯಾವುದು ಮಿತ್ಯವು?

ಚಿಕ್ಕ. — ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ಯವು, ಇಷ್ಟು ಸತ್ಯವು

ಸಾಂಬು ಈಸೊರ ಪ್ರೇತಕಂಡು ಓಡಿದ್ದು ನಿಜವು

(ದೂರದಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುವ

ಬಿಡ್ಡನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸೂರೂ ಬರುವರು)

ಕುಕ್ಕ. — ಯಾವುದು ಸತ್ಯವೋ, ಯಾವುದು ಮಿತ್ಯವೋ?

ಚಿಕ್ಕ. — ಕೊಲೆಯು ಮಿತ್ಯವು, ಸಾಯಿದ್ದು ಸತ್ಯವು?

ಬಿಡ್ಡ ಸೂರು ಬರೋದು ನೋಡು, ಹಗಲು ಸತ್ಯವು.

ಸೂರು — ತವರಂಗಿ ನಾಕ್ಕಿನ ಇರೋದಿತ್ತು

ನಿಮಗೇ ಅವಸರ

ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಪಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ಬರೋದಿತ್ತು.

ಊರೊಳಗೆ ಬ್ಯಾಸರ

ಬಿಡ್ಡ — ಮಾವನ ಮನೆಯೆಗೆ ಎಸ್ತಿನ ಇವುದು

ಮೂಲೈಣಿ ಆಸ್ತೀಯ?

ಹೆಂಡ್ತೀಯ ತವರಂದು ಚಾವಡಿಗೆ ಅಂಟದೆ

ಮಾನಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯ?

ಸೂರು — ನಮ್ಮವು ಅಂದ್ವೇಲೆ ಆದೇನು ಭೇದವೋ

ಊರವರು ಅಂತಾರ?

ಊರವರ ಬಾಯೊಗೆ ಬೀಗ್ಯಾರು ಹಾಕೋರು

ಹೇಳೋರು ಹೇಳಾರ.

ಬಿರ್ಮ — ಗದ್ದೇಲಿ ವೈರೆಲ್ಲ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹೊನ್ನಾಗಿ

ಹಕ್ಕೈಲ್ಲ ತಿಂತಾವ

ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಂತು ಗಡಗುಟ್ಟಿ ಬಂದರೆ

ಅಲ್ಲೇನೆ ಬತ್ತಾವು.

ಸೂರು — ಅದು ಒಂದು ಹೌದೆಂಬೆ; ಈಸ್ತೀನ ಬಿಟ್ಟದ್ದೆ

ದೇವುದ್ದು ದೊಡ್ಡಂತೆ

ಅಬ್ಬೀಯ ಒತ್ತಾಯ, ತಪ್ಪುತ್ತೆ ಬಂದೇನು

ನಾಳೇಗೆ ಕೊಯ್ಲಂತೆ

ಬಿರ್ಮ — ಕತ್ತಿಗೆ ಹಲ್‌ಹಾಕ್ಸಿ ಸಂಜೀನೆ ತತ್ತೇನೆ

ಊರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾರ

ಕೊಯ್ಲಾಯ್ತು ತಿರಿಕಟ್ಟಿ ಉಳಿದದ್ದು ನಮ್ಮದು

ಕಂಡವರು ನಗ್ಗಾರೆ

ಸೂರು — ಅವರು ನಕ್ರಂದ್ ಹೇಳ್ತೀರ, ನಕ್ಕರೆ ನಕ್ಕೊಳ್ಳಿ

ಸೂರ್ಯಗೆ ಉಗಿತಾರ

ಉಗಿದುಗಿದು ಕಡೆಗಂಟ ತಮ್ಮೋರಿ ಎಂಜ್ಲಂತೆ

ಊರವರ ಹಣೆಬಾರ

(ಹಾಗೇನೆ ತೆರಳುವರು)

ಕುಕ್ಕ. — ಎಲಿಲ್ಲ ಕತೆಯೊಂದು ಹುಟ್ಟಿತು ಎಲೆ ಕುಕ್ಕ

ಇಂಥೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ಉಂಟೇನ?

ಚಿಕ್ಕ — ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇ?
 ಕುಕ್ಕ — ಇಂಥೆಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ಉಂಟೇನ!
 ಚಿಕ್ಕ — ಅವಂತು ಇಬ್ಬು ಸತ್ತದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ?
 ಕುಕ್ಕ — ಇಂಥೆಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ಉಂಟೇನ!
 ಚಿಕ್ಕ — ಸುಬ್ರಾಯ ಅವರ ಕೊಂದದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ?
 ಕುಕ್ಕ — ಇಂಥೆಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ಉಂಟೇನ!
 ಚಿಕ್ಕ — ಸೇಸಕ್ಕ ಇಷ್ಟು ಮಾಡ್ತಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ?
 ಕುಕ್ಕ — ಇಂಥೆಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ಉಂಟೇನ!
 ಚಿಕ್ಕ — ಎನಾರು ಸುಳ್ಳಿರ್ಲಿ, ಇದಂತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ
 ಕುಕ್ಕ — ಗಾಳಿ ಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ಚಿಕ್ಕ — ಅವಂಬ್ರ ನಡೆ ಸಮ ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಜವು
 ಕುಕ್ಕ — ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ಚಿಕ್ಕ — ಸೂರಕ್ಕನ ನಂಬ್ಲರೆ, ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಂಥೋನೆ
 ಕುಕ್ಕ — ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ಚಿಕ್ಕ — ಗಂಡ ಹೆಂಡ್ರಿಗೆ ಅಷ್ಟಷ್ಟೆ—ಅದಂತು ಸತ್ಯವು
 ಕುಕ್ಕ — ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ಚಿಕ್ಕ — ಆದದ್ದು ಅಲ್ಲಾರು, ಆಪುದು ನಿಜವಂತೆ
 ಕುಕ್ಕ — ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ಚಿಕ್ಕ — ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲೆ ಬರಿ ಎಲೆ ಆಲುಗೀತಾ?
 ನೀರಲ್ಲಿ ಗುಂಡ್ಕಲ್ಲು ತೇಲೀತಾ?
 ಎಣ್ಣೆಗು ಸೀಗೇಗೂ ಕೂಡಿತಾ?

